

370

Novembre 2013 • revista mensual
Any 34è • PVP 3,00 €
edita Fundació Roca i Galès

cooperació

CATALANA

Emprendoria a les cooperatives agràries

Les nostres cooperatives: **IACTA cooperativa sociojurídica**

Legislació cooperativa: **Una llei per a les cooperatives del segle XXI**

ISSN 1133-8415

9 771133 841150

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1º 1º · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditors.com

**“
un servei jurídic
compromès i de
qualitat
”**

Col·lectiu Ronda
ASSESSORIA JURÍDICA LABORAL ECONÒMICA SOCIAL

Barcelona - Cerdanyola - Granollers
Mataró - Mollet del Vallès - Rubí

despatxos associats:

Girona · Lleida · Tarragona · Tortosa · Vilafranca del P.

www.cronda.coop
crondaweb@cronda.coop

Cooperativisme i economia social

- Assessorament integral a cooperatives, associacions, fundacions i altres entitats d'economia social · Autoocupació i plans d'empresa · Consultoria i auditoria
- Mediació en conflictes societaris

Drets de les persones i els col·lectius

- Dret civil, penal i administratiu · Dret de família · Separacions, divorcis · Danys i perjudicis · Accidents de circulació i de treball
- Arrendaments · Dret fiscal
- Habitatge, urbanisme i medi ambient
- Estrangeria · Violència de gènere

Defensa dels treballadors/es

- Assessorament laboral i Seguretat Social
- Acomiadaments · Reclamacions
- Dret sindical · Regulació d'ocupació
- Negociació col·lectiva · Pensions
- Accidents i prevenció de riscos laborals
- Malalties professionals · Plans de pensions

SUMARI

4 / TORNAVEU

Luis Garcia Vidal, tècnic bancari

5 / EDITORIAL

Emprenedoria a les cooperatives agràries

6 / EL NOSTRE MÓN

Agnès Giner

9 / COOPERATIVES CATALUNYA

Pla de gestió 2014

Confederació de Cooperatives de Catalunya

10 / LES NOSTRES COOPERATIVES

IACTA cooperativa. De dret cap a la transformació social

Pep Valenzuela

Una jove cooperativa d'assessorament jurídic integral que potencia la justícia restaurativa a través de resolucions pacífiques del conflicte, la promoció dels drets humans, tot reivindicant la funció social del dret.

13 / ENTREVISTA

CLADE nova etapa: David Cos, president i Marc Mussons, director general Montse Pallarès i Pep Valenzuela

16 / PREMIS FRG 2013

Veredict dels Jurats dels Premis Fundació Roca i Galès 2013

Cooperació Catalana

17 / LEGISLACIÓ COOPERATIVA

Una llei per a les cooperatives del segle XXI

Xavier López García

Un repàs pels aspectes tècnics de la reforma de la Llei 18/2002, de 5 de juliol, de cooperatives, després de més de deu anys vigent, actualment en tràmit parlamentari.

20 / COOPERATIVISME DEL CAMP

Emprenedoria a les cooperatives agràries

Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya

22 / DARRERA HORA

Mondragon referma la seva confiança plena en el model cooperatiu

Corporación Mondragon

Reproducció íntegra del Comunicat oficial de Mondragon Corporación arrel la crisi de la cooperativa del seu grup Fagor.

23 / EMPRESA COOPERATIVA

Efectes econòmics de la primera aplicació de les normes sobre aspectes comptables de les cooperatives adaptades al PGC 2007

Ramon Bastida

24 / OPINIÓ

El meu Max Cahner

Esteve Puigferrat

25 / PENSEM-HI

L'escola com estructura d'estat

Santos Hernández

26 / BIBLIOTECA

Donació

Retalls

Elisenda Dunyó

CRÈDITS

Editora Fundació Roca i Galès Redacció i Administració Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - Fax 93 487 32 83 - cc@rocagales.cat - www.rocagales.cat
Coordinació Agnès Giner. Consell de Redacció Margarida Colomer, Miquel Corna, Enric Dalmau, Núria Esteve, Raimon Gassiot, Agnès Giner, Joan Josep González, Ma. Lluïsa Navarro, Jordi París, Joseba Polanco, Esteve Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília.
Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits. Foto portada: Eduard Vila, soci de la Cooperativa Plana de Vic. Santa Cecília de Voltregà © Cooperativa Plana de Vic.
Disseny, maquetació i impressió El Tinter, SAL (empresa certificada EMAS) Dipòsit legal B-22.283/80 I.S.S.N. 1133-8415. Aquesta revista ha estat impresa sobre paper certificat FSC® i amb tintes provinents d'olis vegetals

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

Un parell de preguntes (que en són tres) a Luis Garcia Vidal (Sitges, 1954), tècnic bancari

1

Com i quan vas sentir parlar de cooperativisme?

Fa anys que vaig sentir parlar de cooperativisme, quan una cooperativa es va presentar a les nostres oficines bancàries per demanar-nos un préstec. Anteriorment ja havia sentit algunes coses sobre cooperatives, però mai havia estat tan a prop fins que van vindre a l'entitat. Com a amant de la història, havia llegit molta informació sobre la cooperativa de Rochdale, i quedava meravellat quan amb aquesta fórmula empresarial van ser capaços de mitigar la fam a Rochdale.

2

Què no et convenç del cooperativisme?

Crec que les persones que lideren el projecte acaben tenint el sentiment de ser els amos principals i únics de la cooperativa i, per tant, intenten prendre les principals decisions ells sols. Això fa que els novinguts vegin minvades les seves il·lusions de formar part d'una empresa democràtica i participativa.

3

Creus que és una utopia?

No és una utopia, ha estat i és una realitat. El problema és que els altres no ens adonem que existeix aquesta realitat, i per part de les entitats i les administracions públiques no es fomenta aquest tipus de societats, i personalment crec que és un error.

Emprenedoria a les cooperatives agràries

Hem volgut dedicar la portada a un projecte de formació que, des de l'any 2006, desenvolupa la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) en col·laboració amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. L'objectiu dels cursos d'**emprenedoria a les cooperatives agràries**, adreçats a joves emprenedors, és aportar-los coneixements i descripcions d'experiències que els siguin útils per a poder desenvolupar projectes propis amb garanties de futur. Vam acabar el mes d'octubre amb la notícia

de la crisi de la cooperativa Fagor, amb tot el pes informatiu i mediàtic que es va desencadenar i, fins i tot, amb algú que qüestionava el model cooperatiu per si mateix. En aquest moment, però, podem afirmar que la crisi oberta a Fagor no tan sols no posa en risc el grup cooperatiu Mondragon Corporación ni el cooperativisme basc, sinó que tampoc no fa trontollar el model cooperatiu en general. Ben al contrari, més que mai cal donar a conèixer i posar en valor el model empresarial cooperatiu i les seves experiències d'èxit. ■

LA COBERTA/ Els cursos d'**emprenedoria a les cooperatives agràries** formen persones que fan de la innovació un bon aliat: un instrument clau per a dur a terme iniciatives empresarials. L'objectiu és donar a conèixer i posar en valor el model cooperatiu i les seves experiències d'èxit.

Foto: Eduard Vila, soci de la Cooperativa Plana de Vic. Santa Cecília de Voltregà
© Cooperativa Plana de Vic.

Quart Congrés del Tercer Sector

El IV Congrés del Tercer Sector Social, sota el lema “Avançar en igualtat i drets socials”, es portarà a terme els dies 27, 28 i 29 de novembre del 2013 al Centre de Convencions Internacional de Barcelona.

Organitzat per la Taula del Tercer Sector —l'agrupació de les entitats socials de Catalunya—, aquest IV Congrés representarà per al sector un pas endavant per esdevenir més fort, més compromès, més reconegut i més influent. El Congrés pretén ser l'espai de trobada, reflexió i projecció del tercer sector social català per poder donar una millor resposta al conjunt de desafiaments que la societat i el moment actual plantegen. Els objectius principals del Congrés d'enguany són enfortir la identitat, els valors i les capacitats del tercer sector social; reclamar més i millors polítiques socials públiques en l'actual context de crisi econòmica, i enfortir l'aliança del tercer sector social amb els poders públics i els altres agents socials.

El Congrés s'estructurarà en les activitats següents: dues conferències plenàries, la inaugural a càrrec del periodista i filòsof Josep Ramoneda, i la de cloenda a càrrec de l'economista Oriol Amat; quatre col·loquis, amb vuit experts; deu debats, amb trenta ponents; i una “Àgora d'experiències”, amb seixanta entitats socials. I, també, visites en directe a entitats del tercer sector social d'arreu de Catalunya, la projecció dels millors vídeos produïts per entitats socials, i una mostra d'entitats del tercer sector social i de serveis i institucions.

Més informació i programa:

www.congrestercersector.cat. ■

CoopMercat, un nou concepte d'establiment

CoopMercat i PortaAPorta inicien camí per donar feina a persones amb discapacitat intel·lectual sota el lema “Estimem la terra, transformem el barri”.

El passat 24 d'octubre, el Grup Cooperatiu TEB va obrir un nou concepte de punt de servei a la ciutat de Barcelona, que acull la botiga **CoopMercat** i el servei **PortaAPorta**.

L'establiment, situat a la barcelonina vila de Gràcia, passeig de Sant Joan número 186, facilita l'accés a productes d'alimentació catalans, provinents directament dels productors i majoritàriament cooperatius i d'economia social, així com petits productors de valor afegit. Les 650 referències de més de seixanta productors converteixen CoopMercat en la principal concentració de producte cooperatiu a Europa en un comerç de trama urbana.

A més a més, el barri gaudirà dels serveis de PortaAPorta, que inclou el repartiment a domicili de productes de qualsevol botiga del barri, servei d'encàrrecs (recollida de medicaments a la farmàcia, de roba a la bugaderia, etc.), consergeria i consigna, així com acompanyaments a persones amb mobilitat reduïda.

El serveis PortaAPorta i CoopMercat els gestiona TEB Solucions, que dona feina a persones amb discapacitat intel·lectual i que forma part del Grup Cooperatiu TEB. El punt de servei del passeig de Sant Joan és el primer dels tretze té previst obrir al llarg dels propers dos anys (quatre el 2014 i vuit el 2015), de manera que en dos anys generaran un total de 93 llocs de treball, 60 dels quals seran per a persones amb discapacitat.

El lema de l'establiment, “Estimem la terra, transformem el barri”, resumeix l'esperit d'aquesta iniciativa: cobreix la necessitat de molts productors catalans d'accedir a l'àrea metropolitana amb els seus productes de qualitat, i contribueix a la millora dels barris, tant per incrementar l'oferta de serveis de proximitat com per reduir la contaminació, amb determinats repartiments fets a peu.

Més informació: www.coopmercat.coop, Twitter: @CoopMercat i Facebook: Coopmercat – Estimem la Terra. ■

Exempleats d'Inoxcrom es constitueixen en cooperativa

Extreballadors de l'antiga societat anònima Inoxcrom han creat la cooperativa de treball Inoxgrup, SCCL per tornar a fabricar i comercialitzar estilogràfiques. Segons van explicar el passat 23 d'octubre en un comunicat, els empleats han capitalitzat els seus subsidis d'atur per comprar la maquinària de l'empresa extingida a mitjan 2012, reprendre l'activitat i fer renéixer la marca. L'objectiu és que la cooperativa Inoxgrup, SCCL distribueixi de manera exclusiva els seus productes amb la marca registrada Inoxcrom, de la qual ha obtingut la llicència en exclusiva.

Toni Sánchez, president de la cooperativa, explica que, un cop van haver capitalitzat l'atur per comprar la maquinària que havia adquirit un tercer després del concurs de creditors, van començar les negociacions amb el propietari de la marca per comercialitzar les estilogràfiques sota la marca Inoxcrom. “No ens farem rics, només pretenem tenir un lloc de treball”, assegura Sánchez.

“Quan inclús el capital nacional està fugint del país per cercar altres horitzons, els projectes cooperatius i d'autoocupació es perfilen com les úniques opcions vàlides per a tirar endavant”, afegeix. El grup té ara cinc treballadors, a diferència dels més de dos-cents que hi havia quan Inoxcrom va tancar a mitjan any passat. En un comunicat al web corporatiu inoxcrom.es, la cooperativa anuncia que aviat “es tornaran a trobar els productes d'aquesta marca al mercat, gràcies a l'esforç humà i econòmic dels mateixos treballadors i al suport econòmic d'entitats del món social i cooperatiu”. ■

Èxit rotund de la II Fira d'Economia Solidària

Dotze mil persones van visitar, el cap de setmana del 26 i 27 d'octubre, la II Fira d'Economia Solidària que va organitzar la Xarxa d'Economia Solidària (XES). La Fira va funcionar íntegrament amb 37.000 ecosols per a la compravenda de productes i serveis, hi van col·laborar 123 voluntaris i s'hi van celebrar més de dues-centes xerrades, tallers i ponències en els 1.500 metres quadrats de la Fabra i Coats, el recinte firal del barri barceloní de Sant Andreu.

L'èxit rotund de la Fira és fruit de l'actual alta sensibilitat ciutadana envers l'economia solidària, ja que la crisi ha fet plantejar-se a molta gent on inverteix els diners i quina mena de societat crea i promou amb el consum que practica. A més, l'increment d'experiències i projectes dins l'economia solidària i la proliferació de monedes alternatives —la fira ha funcionat íntegrament amb ecosols— han estat els ingredients que més interès han suscitat entre molts ciutadans, organitzacions, mitjans de comunicació i xarxes socials, entre les quals cal destacar les cinquanta mil piulades que van fer els mateixos visitants de la Fira.

Enguany, la mostra de 184 empreses socials es va estructurar en eixos temàtics corresponents a necessitats vitals, per demostrar que totes poden ser cobertes des d'un altre model econòmic: habitar, vestir-nos, alimentar-nos, reculturitzar-nos, educar-nos, comunicar-nos, cuidar-nos, divertir-nos, finançar-nos èticament i donar serveis a empreses.

Els continguts de la Fira van abraçar temàtiques molt diverses, com ara aquestes: alternatives a la crisi capitalista, comercialització justa, moviments ciutadans, moneda social i alternativa, consum responsable, cooperativització del periodisme, ecologisme, reciclatge, emprenedoria social, presentació de nous projectes de l'economia solidària o “vestir-se sense esclavitud”; i també es van projectar uns quants documentals. Tot plegat, amenitzat amb tallers per als més petits i concerts dels Pirat's Sound Sistema i dels Kòdul, la nit del dissabte.

La Fira demostra que es pot transformar el món fent un consum conscient i, també, que l'economia ha d'estar al servei de les persones. I impulsa noves sortides a la crisi i al capitalisme. A més, fomenta la intercooperació entre persones i entitats per enfortir el mercat social català. La XES és, així mateix, la impulsora del “balanç social”, l'anàlisi que permet diagnosticar internament la coherència i els valors democràtics i participatius de cadascuna de les empreses de l'economia social.

Més informació: www.xes.cat i www.firaesc.org.

Nou butlletí de la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya

Adreçat a les cooperatives de consumidors i públics preferents, la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya (FCCUC) ha engegat una nova eina de comunicació per divulgar el model cooperatiu de consum i facilitar el coneixement i la interacció entre les seves cooperatives afiliades, amb el lema “Construïm cooperativa, construïm federació”. El butlletí digital de caràcter mensual complementa les eines de comunicació de què disposa la FCCUC i vol que sigui un canal que permeti un diàleg més fluid entre les cooperatives federades, així com una nova eina que divulgui el model cooperatiu de consum. També permetrà divulgar totes les activitats adreçades als consumidors, atès que la Federació és una organització de consumidors. Per a subscripcions, opinions i suggeriments, podeu contactar amb la FCCUC escrivint a l'adreça electrònica cooperativesdeconsum@fccuc.coop. ■

Acte de presentació del llibre:

Pere Boldú i Tilló. Cooperació i formació, de Josep Maria Pons i Altés. Col·lecció Cooperativistes Catalans, 22. Fundació Roca i Galès i Cossetània Edicions.

Dia: 23 de novembre

Hora: 19.00 hores

Lloc: Arbequina i Secció de Crèdit, sala Arbequina. C. Santiago Russinyol, s/n, Arbeka

A càrrec de: Josep Pau, membre fundador de la Unió de Pagesos i exalcalde d'Arbeka

La Dècada de les cooperatives, en acció

Aquest és el lema amb el que l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) celebra la Conferència Mundial bianual i la seva Assemblea General anual, de l'1 al 5 de novembre, al Centre Internacional de Conferències de Ciutat del Cap, a Sud-àfrica. En 118 anys d'història de l'ACI, és la primera vegada que la trobada es duu a terme a l'Àfrica.

Uns mil dos-cents delegats, procedents d'una vuitantena de països, debateran, a la Conferència Mundial, el Pla d'acció per a la Dècada Cooperativa, amb l'objectiu de convertir les cooperatives en el model preferit i en la forma empresarial de més creixement el 2020. La conferència principal, “La dècada del creixement cooperatiu”, obre un apassionant programa, articulat al voltant del “Pla per a una Dècada Cooperativa” (“Blueprint for a Cooperative Decade”) que han adoptat pels membres de l'ACI en la cloenda de l'Any Internacional de les Cooperatives 2012 a Manchester (Regne Unit). Podeu consultar-lo en PDF a: <http://ica.coop/en/blueprint>.

L'Aliança Cooperativa Internacional és una organització no governamental independent que aglutina, representa i serveix les cooperatives d'arreu del món. És el portaveu eficaç de les cooperatives i un fòrum de coneixement, experiència i acció coordinada per a les cooperatives i sobre les cooperatives.

El moviment cooperatiu a Sud-àfrica no va ser una excepció dins el sistema d'apartheid, i no va ser fins a les eleccions democràtiques del 1994 —que van significar el naixement de la “nació de l'arc de Sant Martí”— que es va promulgar una nova llei per unificar tots els tipus de cooperatives en un règim comú. Posteriorment, les autoritats han dut a terme una ingent tasca per estimular el desenvolupament de les cooperatives. Se sap que la primera cooperativa de Sud-àfrica va ser la Cooperativa de Consum de Pietermaritzburg, creada al començament de l'any 1892.

Més informació: www.capetown2013.coop. ■

Pla de gestió 2014

Confederació de Cooperatives de Catalunya

El mes passat, escrivíem sobre la necessitat de reflexionar i planificar i, alhora, exposàvem una sèrie de variables macroeconòmiques que ens dibuixen el dur panorama en què, el proper any, les nostres empreses cooperatives hauran de desenvolupar la seva activitat. Per bé que entre els dirigents polítics es va estenent l'afirmació que hem deixat la crisi, no podem caure en la relaxació, ja que, amagat sota aquest gran titular, només hi ha el pressentiment, unànime —ateses les previsions macroeconòmiques que ens exposen—, que deixem de caure en la depressió i que, de moment, fins i tot podem arribar a creixements del PIB. I aquests creixements anunciats són d'una dimensió tan petita que, si aquest fos el ritme de creixement que es s'ha de consolidar, tardaríem desenes d'anys a tornar als nivells del PIB de l'any 2007.

Per tant, el quadre macroeconòmic continua sent molt descoratjador. Això no obstant, tant les cooperatives com les pimes en general sabem que la nostra fortalesa està en la nostra capacitat d'adaptació i que, per això, la planificació a través del pla de gestió anual és un instrument molt adequat. A més, és l'eix de la gestió participativa.

En l'àmbit comercial, planificarem basant-nos en la revisió dels productes i serveis que desenvolupem, utilitzant la informació, que obtenim del nostre circuit documentari, per avaluar el grau de fortalesa d'aquells; veient el marge que ens aporten i la possibilitat d'augmentar el volum de vendes. Òbviament, en aquest apartat cal preveure, també, quines accions engegarem per aconseguir aquestes vendes i, molt especialment, amb quina política comercial ho farem.

A partir de la reflexió en profunditat sobre l'àmbit comercial, analitzarem com podem fer les compres adequades a aquestes vendes, com podem realitzar el procés productiu, el circuit documentari del qual ens

indicarà si hem de recórrer un camí gaire llarg o no per millorar l'eficàcia i l'eficiència d'aquest procés.

Tots aquests aspectes de gestió els haurem de traslladar a l'àmbit de les persones que treballen a la nostra cooperativa i veure com evolucionarà l'any, d'acord amb aspectes com ara la política retributiva, la incorporació de persones sòcies, la formació, la igualtat d'oportunitats i la conciliació entre l'àmbit laboral i el familiar.

Abans d'avançar cap als aspectes purament econòmics i financers (pressupost d'explotació i de tresoreria), farem una revisió general de les inversions necessàries, d'acord amb els objectius que ens hem plantejat en l'àmbit comercial, les compres i la producció, així com en l'àmbit de les persones sòcies i les no sòcies de la nostra empresa.

Aquests petits apunts del contingut del pla de gestió donen una idea de la necessitat estratègica que suposa fer-lo, ja que és el document en què convergeixen els interessos i les necessitats dels socis, a fi de poder avaluar com els objectius a curt termini van implementant les línies estratègiques que ha establert la cooperativa, així com els interessos del consell rector, el qual haurà de respondre dels seus compromisos davant l'assemblea, i els interessos de les persones que desenvolupen les funcions i tasques concretes dins l'empresa, que majoritàriament tindran la condició de treballadores i sòcies, i per a les quals el pla de gestió serà una mena de mapa amb què revisaran l'evolució de la gestió diària. Per tant, és un instrument crucial en la gestió democràtica de l'empresa.

A la cooperativa, la gestió democràtica no podrà existir si no es recorren els camins de la planificació, ja que els instruments de planificació i control són els elements sobre els quals els socis poden valorar si la gestió que es fa a la cooperativa és l'adequada. ■

IACTA cooperativa. De dret cap a la transformació social

Pep Valenzuela
Ex-Libris, Sccl

Passa de vegades que, darrere la porta d'entrada a un local petit i discret, en un carreró estret i curt, es descobreix un projecte important en marxa. Un projecte que ja fa més d'un any es va estrenar essent nomenat per a un premi europeu. Un premi creat pel Pol Europeu de Fundacions de l'Economia Social (PEFONDES, www.pefondes.eu/IMG/pdf/Booklet_European_Prize_PEFONDES_2011_web_2.pdf), que escull entre desenes de projectes d'alt nivell, en marxa o planificats, d'empreses d'economia social a tot Europa, realitzats per gent jove i que tinguin la capacitat de crear llocs de treball per a joves entre divuit i trenta anys, premiant també la innovació social i tecnològica. Què vol dir "innovador" per al PEFONDES? Doncs, per exemple, el fet que les iniciadores de IACTA planegessin col·laborar amb ONGs i altres entitats dedicades a la defensa dels drets humans, promovent la cooperació entre advocats, organitzant tallers sobre temes legals i creant instruments per proveir documentació, i donant suport a tota empresa que faciliti l'emancipació social a persones que es trobin en unes situacions conflictives i ajudant-les a resoldre-les mitjançant la resolució alternativa de conflictes. Concretament, tal com es pot llegir a la seva pàgina web: "El nostre projecte cooperatiu té com a exercici professional l'advocacia amb una clara vocació social. Es tracta de la prestació d'un servei d'assessorament jurídic integral, compost per l'assessorament jurídic, la gestoria social i la representació lletrada potenciant el concepte de justícia restaurativa a través de les resolucions pacífiques del conflicte. Reivindicant, a la vegada, la funció social de l'advocat, així com el seu compromís amb els problemes so-

PV.

cials actuals." (<http://iacta.coop/>) Un grup d'advocades joves es van conèixer en un postgrau de pràctica jurídica al Col·legi d'Advocats. "Encara estem treballant la qüestió de gènere", ironitza l'Ana Muñoz, una de les dones d'aquelles dones, avui presidenta de la cooperativa sociojurídica. Totes compartien experiències comunes en despatxos, fent de becàries, "que, com se sap, és una situació bastant precària, tot i que al principi et pugui semblar un regal". I matisa que compartien aquestes experiències "d'explotació als despatxos d'advocats". I, més tard, "també compartíem un tarannà de reivindicar una altra funció per al dret". El que veien als despatxos no els agradava gens: "És una gestió molt mercantilista: hi mana el benefici, és un servei orientat al mercat." I en aquest punt van coincidir que els agradaria treballar d'una altra manera: "Vam pensar crear alguna cosa nosaltres mateixes." Amb uns principis d'autogestió, de democràcia interna, van descobrir

el món de les cooperatives: "Investigant i repensant fórmules, perquè també veníem, almenys de la meua part, del món de les associacions, que és un model que tampoc no ens acabava de quadrar." La cooperativa va aparèixer molt clarament com la fórmula que els permetria treballar de la manera que volien fer-ho: "Amb un ideari de promoció dels drets humans, una funció de reivindicació de la funció social del dret, que tots els advocats tenim; almenys el codi deontològic ho fixa com una obligació; és clar que no sempre..." En aquell moment, amb el pla d'empresa engegat, via Barcelona Activa, es van assabentar de la convocatòria del premi europeu i s'hi van presentar. No van guanyar el premi en diners, però el reconeixement els va donar força. El projecte es va materialitzar definitivament el febrer del 2012, quan es van constituir com a cooperativa sense ànim de lucre. El primer any, hi van haver noves incorporacions i algun canvi. I és de fet a partir de l'1 de gener del 2013 que van sentir

Ana Muñoz, Núria Monfort i Eva Jovech, sòcies de Iacta.

que començaven a treballar plenament com a cooperativa. I “els resultats van sortint, que no és poc. Vull dir essent com és, sense ajudes, un projecte molt humil basat en l'esforç col·lectiu, tant de les sòcies com de les famílies”. I també ho diuen perquè, pel que saben, no hi han gaires cooperatives en aquest sector. De fet, l'Ana recorda que, quan van anar a registrar l'empresa, els deien que això, aquesta barreja, no podia ser.

Per començar, van col·lectivitzar les feines que cada sòcia ja tenia d'abans, concretament en entitats socials. Després hi ha la feina del torn d'ofici, i tenen casos particulars. També han sortit nous projectes en col·laboració amb altres entitats. “Tenim una varietat gran de clients”, assegura.

Ara mateix són cinc sòcies, totes dones, i un únic assalariat. I estan en procés d'incorporació de quatre sòcies més, dones també. “No és condició *sine qua non* ser dona”, aclareix; “ha passat així”; però també assegura que “sí que ho és tenir sensibilitat sobre qüestions de gènere, com en tenim amb tot el que siguin situacions de discriminació, racisme, vulneracions a la feina, etc.; reivindicuem una solidaritat en totes aquestes qüestions”.

En poc temps han tingut molt moviment. El projecte l'iniciaren tres professionals, dues companyes i un company. Aquest va marxar el primer any pel fet de no poder compatibilitzar feina, i llavors entraren tres companyes més. També han tingut processos de maternitat que han dificultat la incorporació plena des del començament: “Ja que el món laboral no està pensat entorn de la vida.” Les quatre persones que van entrar a l'empresa, però, ja hi col·laboraven d'alguna manera, com ara col·lectivitzant les feines, preparant el canvi, perquè feien hores en alguna entitat...

La inversió inicial de capital va ser a través de la capitalització de les prestacions d'atur d'algunes de les sòcies. Després, el local el tenen per la donació d'un familiar. No han demanat cap préstec: tot s'ho han fet soles. “Ara, tot s'ha de dir, jo ara valoro molt la gent que fa un projecte d'emprenedoria; nosaltres

Reivindiquen el projecte cooperatiu, “tot i que costa molt: l'autogestió a la pràctica vol dir dedicar-hi molt més hores: el diàleg, el respecte, la construcció cooperativa de les idees, de les decisions...”

no tenim grans despeses com altres projectes que sí que n'han de tenir. La nostra matèria primera és el coneixement, xarxes... Llavors, és clar, l'ordinador... Però, si ho penses en relació amb infraestructures d'altres tipus d'empreses, no necessitem un gran finançament per a començar a treballar.” No ha sigut sense grans esforços, però. El funcionament regular de la cooperativa, al 100%, s'inicià l'1 de gener del 2013, “que és quan vam fer el salt”.

El nom, IACTA Sociojurídica, té molt a veure amb aquest procés. Com que ja havien de presentar el projecte al premi damunt esmentat, van acabar optant per la paraula llatina de la famosa dita: “alea iacta est”, “la sort ha estat tirada”. “Era una gran aposta per a nosaltres, i aquest iacta, tira-t'hi!, llança-t'hi!, al igual de la denominació «Sociojurídica», que és un intent de resumir en una paraula els nostres idearis.” Sempre expliquen que són una cooperativa d'assessorament jurídic i transformació social, que també són un despatx com els altres, però

que actuen de determinada manera: per exemple, hi han col·lectius que no ho poden pagar tot, sinó una part, i llavors estableixen un preu social, fan xerrades informatives gratuïtes per “apoderar les persones i els col·lectius”, intenten estar a moltes xarxes per reivindicar certes situacions i exerceixen el dret de manera que el veritable protagonista sigui el client.

“La feina que fem en associacions la veiem positiva”, afirma l'Ana Muñoz, “perquè arribem a un col·lectiu que no sol arribar als despatxos privats en ús, ja és format per persones que no es poden pagar una assistència jurídica.” Però no és només això: “Volem participar en col·lectius que estiguin organitzats en la lluita, com ara ateneus populars, oficines de drets socials que es van creant, plataformes pel problema de la hipoteca...”

És treball voluntari o preu que no cobreix. “Però assumim que som una entitat sense ànim de lucre, som una cooperativa, no ens hem muntat el xiringuito, per dir-ho així.”

Ana, Eva i Núria, durant el reportatge.

P.V.

Els beneficis els cobreixen aquests en part aquests aspectes. Això va ser fixat als estatuts: “Perquè creïem que era una intenció ja fixada i deia molt del nostre ideari; busquem una organització democràtica, que sigui un servei tant per a nosaltres com per a la comunitat, una funció social real.”

“Ens hem de preguntar si estem vivim una situació de crisi o bé en un sistema que no funciona.” I això fa més necessaris aquests projectes socials i col·lectius i mostra la seva veritable cara. “Això ens toca també a nosaltres: a la nostra professió hi ha molta precarietat.” Hi ha una altra cara de la situació: “El dia a dia és cada vegada més difícil, per exemple arran de les reformes de Gallardón amb la qüestió de les taxes, que impossibiliten la justícia per a molta gent. I sense justícia, si no hi ha dret a una tutela efectiva, es posa en qüestió tota la resta de drets. També volíem donar resposta a tot això, dintre de les nostres possibilitats”, subratlla.

D'altra banda, totes estan especialitzades en atenció a sectors diferents, és un equip molt multidisciplinari, i “això és molt positiu i necessari perquè els problemes tenen moltes facetes”. Per exemple,

treballen molt amb casos d'estrangers, que a la vegada són treballadors, que poden estar hipotecats i tenir problemes penals, familiars, etc. Per altra banda, també reivindiquen que una persona, quan té un conflicte, no necessita només un suport jurídic, sinó que hi ha una part psicosocial que cal tenir en compte.

La relació amb el moviment cooperatiu té a veure amb això, però concretament la cosa va arrencar a partir del contacte amb el grup ECOs i la Xarxa d'Economia Solidària, la participació en la I Fira. “Ara ens estem ficant a la xarxa, intentant participar-hi més; creiem que és part de la nostra feina la participació en aquests àmbits, pel nostre ideari i per la nostra manera de fer.”

Reivindiquen el projecte cooperatiu, “tot i que costa molt: l'autogestió costa molt, a la pràctica vol dir dedicar-hi molt més hores: el diàleg, el respecte, la construcció cooperativa de les idees, de les decisions... No hi estem acostumades”. En termes de productivitat, eficiència, eficàcia, “aquests termes capitalistes”, segurament no surt a compte, considera l'Ana. “Ara, si poses la persona per damunt d'això... Nosaltres

prioritzem les persones, i no pas el capital. Per a mi això és molt més productiu. Els nostres criteris de productivitat són uns altres. Potser la butxaca no s'omple tant, però jo dormo molt tranquil·la; molt cansada, però molt tranquil·la.”

“La cosa, amb totes les paraules”, afirma serena però ferma, “és que per a mi això és un projecte personal polític; és la meua manera de guanyar-me la vida, però també amb uns valors.” La situació, considera, demana “donar informació i eines, a banda de la lluita al carrer o de les manifestacions o polítiques; també es pot fer una reivindicació d'un sistema més social davant la justícia. Això ens inspira i és el que avui sabem fer.”

Col·laboren en diversos projectes, com ara els d'oficines de drets socials. Concretament, donen un cop de mà a l'oficina que hi ha a l'Ateneu de Santa Coloma de Gramenet, on hi ha la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, entre altres entitats. “És tota una experiència d'apoderament de la gent”, explica. “Com lluiten, com reivindiquen, com s'enfronten als bancs.” I afegeix: “En arribar ens va sorprendre que la gent ens digués que no volien assistencialisme, sinó eines per a combatre”. ■

Les sòcies de lacta reivindiquen la clara vocació social del seu projecte cooperatiu.

Entrevista amb David Cos i Marc Mussons

CLADE nova etapa

Pep Valenzuela
Montse Pallarès
Ex-Libris, Scel

Marc Mussons, actual director general del grup cooperatiu Clade, és economista i fa un Doctorat en administració i direcció d'empreses (ADE). Coneix bé les finances empresarials (els darrers sis anys ha estat responsable d'un grup químic). Després de conèixer el món cooperatiu, va incorporar-se com a director financer al Grup Cultura o3. David Cos és president de Clade des del passat mes de juny. És filòleg i prové del món de la docència, en el qual treballa des de fa trenta anys, vint-i-un dels quals vinculat a la cooperativa Escola Sant Gervasi. Bona part d'aquests vint-i-un anys se'ls ha passats dedicat a la gestió, i els cinc darrers, com a president executiu. És vicepresident d'Inkemia i president de Sicoop, un fons d'inversió per a cooperatives.

Què significa Clade avui?

DAVID COS: Clade és una aposta per un model d'empresa d'arrel cooperativa i, per tant, participativa i sostinguda en les persones i els seus valors. És un projecte molt obert i permeable. Des de Clade, creiem que, arribat el segle XXI, el cooperativisme ha de fer passos endavant. És un model de consistència demostrada, malgrat la notícia d'ahir [sobre el concurs de creditors de Fagor]; però, tot i ser de consistència demostrada, no hem de perdre de vista que constantment s'ha de revisar el dogma i s'han de fer apostes. Clade, a més, i això és molt important, busca la competitivitat en un mercat immens, com ara l'actual, i en el qual la competència es dona entre empreses de casa nostra, però que també ve de lluny.

Aquest accent en això de la "base cooperativa" vol dir que pensem també en un altre tipus d'empreses? Què vol dir concretament?

MARC: "Base cooperativa" vol dir que es basa en les persones. Per a

ser més concrets, en el talent i la gestió de les persones, i també en la rendibilitat de l'empresa. L'objectiu és que l'empresa obtingui benefici, però sempre tenint en compte les persones.

DAVID: Clade és una cooperativa de segon grau, però tenim socis col·laboradors que no són empreses cooperatives, perquè, cada cop més, s'està integrant en la cultura de Clade la qüestió de la permeabilitat. Això significa que no estem tancats a estrènyer els llaços amb altres models d'empresa, sempre que, és clar, es basin en uns valors de participació i, com deia el Marc, de buscar l'eficiència en la gestió de recursos.

Clade s'ha mostrat com una eina potent, amb èxit. Què és el cal canviar, millorar?

MARC: S'ha de tenir en compte que som un grup multisectorial, una circumstància que dona molta més complexitat a la nostra estructura que si Clade estigués formada

només per empreses d'un sector concret. La idea de Clade és créixer, ampliar els avantatges que pot tenir el soci i fer més tangible i visible el fet que és realment important formar-ne part. Sempre que es tingui present l'eix de l'economia social i es busqui un model d'empresa cap a l'excel·lència, es pot formar part del Grup. Això vol dir que, en realitat, el model jurídic, formal, no té importància, ja que al cap i a la fi el que importa són les persones i els valors que han de formar part del Grup.

DAVID: Com he dit abans, Clade és una aposta. En el moment que va ser creada, era una aposta avançada. Després, en el moviment cooperatiu han passat coses que han demostrat que el moviment en conjunt s'ha desplaçat més cap al que Clade apostava. Aleshores, ens hem de preguntar quins són els reptes. No només els reptes d'un grup com Clade, sinó també els del cooperativisme, els del cooperativisme català en concret. I un d'aquests reptes és

David Cos és el president de Clade, i Marc Mussons n'és el director general.

Marc i David durant l'entrevista.

el de la gestió professionalitzada, que s'està aconseguint progressivament; però també és veritat que queda molt per fer. Des del primer dia hem apostat per oferir recursos als socis per tal de poder fer aquesta gestió professionalitzada. Un altre dels reptes és aconseguir ser competitius en un entorn global. I això vol dir internacionalització. També cal aprofundir en la filosofia cooperativa i participativa. És a dir, que no per pensar que hem d'anar cap a la internacionalització o cap al creixement hem d'oblidar que es pot aprofundir encara en els fonaments del cooperativisme. Per tant, ens podem plantejar que d'aquí a vint-i-cinc anys tots siguem encara més cooperativa del que ja som.

La grandària no seria un problema per a mantenir o fins i tot reforçar els valors?

MARC: No; la grandària de l'empresa no exclou que es mantinguin els valors cooperatius. En aquest sentit, cal parlar, també, del finançament. Un dels problemes que tenen les cooperatives actualment és el finançament, i nosaltres també donem solucions respecte a aquesta qüestió. DAVID: Sí, a part dels recursos amb què pot comptar Clade per facilitar l'accés al finançament dels socis, hem anat una mica més enllà. Vam crear Sicoop. Com que a hores d'ara el finançament és difícil, vam

decidir crear un fons d'inversió. Teníem recursos limitats, i per això vam buscar aliances. En aquell moment les nostres aliances van ser Catalunya Caixa, Unnim, l'Institut Català de Finances i Crèdit Cooperatiu. Darrerament, encara no fa ni un any, s'ha sumat al projecte la Fundació Seira, vinculada a les cooperatives de treball. Aquest fet és molt important i significatiu. Clade podria limitar-se a resoldre els seus propis problemes; però, en canvi, es va decidir crear un instrument que serveixi també per al finançament de cooperatives que no formen part del Grup. Perquè la nostra filosofia és no tancar-nos en nosaltres mateixos i, davant el que no funciona, anar a buscar solucions o, almenys, fer tot el que puguem. I Sicoop serveix; per exemple, a una cooperativa que treballa a escala local i vol internacionalitzar-se, amb mig milió d'euros pot iniciar el procés. MARC: Exacte; perquè, a més, el que planteja Sicoop són finançaments, no pas crèdits; va a fons propis, és un fons d'inversió. De manera que, a més, el mateix mecanisme ajuda també a la gestió i a fer un acompanyament en l'objectiu.

Sembla que la internacionalització encara constitueix un debat molt viu en el món del cooperativisme.

DAVID: En les últimes dècades, el món de l'empresa ha viscut canvis

internacionalment. El cooperativisme només té dues opcions: o es posa les piles, o acabarà sent residual en acció econòmica i en impacte al conjunt del planeta, tot i que pugui ser important en nombre de socis de consum, de treball, etc. El problema és que s'està pensant molt en clau local, i no només el món del cooperativisme, sinó tothom en general. La crisi és des de l'àmbit més proper; en canvi, cal pensar en factors geoestratègics i internacionals d'aquesta crisi, que impliquen un canvi que ja es quedarà aquí. El cooperativisme, com tota la vida ha fet, s'ha d'anar adaptant als nous escenaris.

Quins són els trets fonamentals d'aquesta nova realitat?

MARC: Un nou model econòmic, que ve de la globalització, en el qual el consum interior és limitat, estable, però limitat. Si vols créixer, o fins i tot mantenir-te, has de començar a pensar que et cal vendre a fora, a altres canals. Això és intrínsec al nou sistema: l'exportació, la internacionalització. És una forma de créixer més sostenible.

DAVID: A tota empresa hi ha dos vectors complicats de combinar: qualitat i preu. Millorar o trobar el just equilibri en un món com l'actual és més difícil. El cooperativisme, o comença a treballar amb estructures més grans i, a través d'economies d'escala, a ser més eficient, o no se'n sortirà. I per a créixer i aprofitar les economies d'escala cal una gestió molt estructurada i molt professionalitzada, siguis cooperativa o no. Si ets cooperativa, diria, encara més. I ¿com es pot fer, això? Amb tecnologia i una gran professionalització de la gestió. I mitjançant un dels puntals del cooperativisme: la formació dels socis.

La competència moltes vegades arriba via liquidació de condicions de treball...

DAVID: Aquí es pot competir més, hi ha més flexibilitat (sobretot en el cooperativisme de treball). S'ha vist que, fins ara, la destrucció de llocs de treball en el món cooperatiu ha estat inferior al de la resta

d'empreses. Com a cooperatives, podem contribuir al canvi, tenim la flexibilitat, les assemblees, els socis, i podem ser encara més competitius. Nosaltres no apostem per empitjorar les condicions laborals. De cap manera. Hem de vetllar per aquestes i per la dignificació de cada lloc de treball. Ara, el que no podem escollir és la realitat que ens ha tocat viure... i hem de trobar solucions.

MARC: Per a això és molt important la motivació del soci, perquè forma part del projecte.

DAVID: Exacte. En una cooperativa amb una alineació dels socis amb el projecte, amb una visió compartida (per cert, això no es dona gaire, no és gaire comú), el grau d'eficiència, d'efectivitat, d'assoliment d'objectius, és molt superior.

Què es planteja fer Clade en aquesta situació?, quin pla?, quins objectius?

DAVID: Clade té clar que no vol viure tancat en si mateix. Ha fet un paper dintre del món cooperatiu i vol continuar fent-ho. Prioritzem moltíssim el diàleg amb el conjunt del moviment cooperatiu, creiem que sortiran coses bones per a tots. L'exemple de Sicoop, una aposta altruista, és que volem continuar treballant en el futur.

Quins són els discursos en el cooperativisme?

DAVID: És una qüestió complexa. Però, simplificant, amb tots els riscos que això comporta, crec que hi han tres grups: per una banda, les cooperatives de nom que no viuen profundament els valors cooperatius (no en parlem mai, però hi són); per altra banda, les cooperatives que viuen profundament els valors i que no tenen gaire voluntat de revisar-los (tot i que durant els anys 1990 ens van donar algunes lliçons i la primera dècada del segle XXI ens les continuen donant); i, per fi, un tercer grup, que cada vegada està conformat per més gent i que diu: adaptem-nos al nou escenari sense perdre, i això és fonamental, els valors. Perquè llavors ets converteixes en una cooperativa de les del primer grup, i això sí que no pot ser.

Marc Massons
i David Cos.

Cap a la societat, hi ha un pensament de Clade?

DAVID: El nombre de catalans que tenen una vinculació gairebé directa amb el món cooperatiu és molt gran. Un ciutadà d'aquest país pot desenvolupar una vida normal, quasi contínuament, fent ús només de productes o serveis de cooperatives. Ara, hi han dues coses que cal valorar: per una banda, si és cert que les cooperatives són actors cada vegada més protagonistes en el conjunt socioeconòmic del país o no. I per l'altra, si l'usuari sap que allò que està consumint és d'una cooperativa. Del primer punt, ja n'hem parlat. Pel que fa al segon, crec que la cooperativa ha de transmetre aquests valors i, per tant, necessita tenir socis que se'ls creguin, ja que és la forma més adient de transmetre'ls.

Com funciona això?

MARC: Sobretot, amb la gestió de persones. Tenim eines com ara l'ERP (sistema de planificació de recursos empresarials) només per a persones, com una plataforma informàtica per a gestionar persones, el seu talent, l'espai que ocupen, la productivitat, on es troben millor, més còmodes, quines preocupacions tenen, tot això.

DAVID: Amb aquest ERP tenim dissenyades vint-i-cinc competències professionals que els socis i

els treballadors del Grup compartim. Per ajudar els socis, que se sentin part d'un tot, cal ajudar-los a adquirir aquestes competències, que porten al darrere uns valors intrínsecs. Si es treballa bé, això no representa gaire feina, ja que, abans de definir-les, de fet, ja hi eren.

MARC: I més formació motivacional, com ara el dit *coaching* o entrenament personal per anar alliberant el talent que les persones tenen a dintre. Treballem amb els grups d'interès mutu (GIM) sobre diversos aspectes, un dels quals és l'ERP.

DAVID: Això és molt important. Clade està obert, i en els seus GIMs hi participa gent, organitzacions i cooperatives que no són del Grup com si fossin un més de nosaltres. Quan organitzem un GIM d'un determinat tema, l'obrim i fins i tot hi assisteix gent que no són cooperativa i que en queden encantats. Estem creant i compartint coneixement. Hi han cooperatives que participen en aquest treball. Clade no és exclusivista. És la nostra cultura, i és la forma de construir molt de discurs i d'aportar coses. Això serveix als socis, és clar; però no pot ser només per als socis; no has creat pas una eina per utilitzar-la només tu. Hi ha aquesta voluntat de donar, d'interactuar, d'intercooperar, entre els socis i cap enfora. ■

Veredicte dels Jurats dels Premis Fundació Roca i Galès 2013

Reunits entre el 15 i el 18 d'octubre del 2013, els jurats dels Premis Fundació Roca i Galès i actuant de secretària Agnès Giner, han pres els acords següents:

El Jurat del **XXII Premi Periodístic Jacint Dunyó**, integrat per Núria Esteve, Jordi Maluquer, M. Lluïsa Navarro, Rafael Ricolfe i Francesc Vila, ha decidit atorgar el primer premi, dotat amb 650 euros, al treball **"La cooperativa «de la llum» de Camprodon. Única en el sector arreu del país i de l'Estat"**, de **J. Víctor Gay Frias**. El jurat ha valorat el tractament i l'interès periodístic de l'article i del tema. El Jurat concedeix un segon premi, dotat amb 300 euros, al treball **"Un cas de cooperació agrícola confessional. El sindicat agrícola de Blanes"**, de **Fèlix Rabassa i Martí**.

El Jurat del **XVII Premi Albert Pérez-Bastardas**, integrat per Teresa Franquesa, Xavier Palos, Ramon Perera i Albert Torras, ha decidit atorgar el primer premi, dotat amb 650 euros, al treball **"Entre la realitat i la ficció: Crear contes col·lectivament per pensar en el futur de l'aigua"**, d'**Alba Castelltort Valls**, i en valora tant el tema com l'enfocament en l'anàlisi d'una experiència real d'innovació educativa que obre la classe a altres mons possibles. Concedeix un segon premi, dotat

amb 300 euros, al treball **"Pensa, alimenta't, estalvia"**, d'**Àngels Codina Relat**.

Per la seva banda, el Jurat del **VI Premi Benet Vigo, d'articles sobre benestar social**, integrat per Jaume Fallada, Antoni Gavallda, Enriqueta Muntané i Fermí Vives, ha decidit atorgar el primer premi, dotat amb 650 euros, al treball **"L'ensenyament actual necessita cooperació: La responsabilitat en la participació"**, de **Sebastià Giné Bou i Víctor Grau Ferrer**, per la importància del tema exposat. Concedeix un segon premi, dotat amb 300 euros, al treball **"Un Estat del Benestar per a les persones, de les persones i amb les persones: La «participació ciutadana representativa» com a eina de desenvolupament social"**, de **Dolors Colom Masfred**.

Finalment, els Jurats recomanen la publicació d'alguns dels treballs considerats finalistes i deixen la decisió final d'escollir-los, així com l'ordre de publicació, a criteri del Consell de Redacció de la revista *Cooperació Catalana*. La Fundació Roca i Galès es congratula de l'èxit d'aquesta sisena convocatòria dels Premis Fundació Roca i Galès i destaca l'alt nivell dels treballs rebuts. Agraïeix també la participació a tots els concurrents.

ACTE DE LLIURAMENT DELS PREMIS FUNDACIÓ ROCA I GALÈS 2013

- ✓ 22è Premi Periodístic Jacint Dunyó, d'articles sobre cooperativisme
- ✓ 17è Premi Albert Pérez-Bastardas, d'articles sobre medi ambient i educació ambiental
- ✓ 6è Premi Benet Vigo, d'articles sobre benestar social

Dijous 19 de desembre del 2013

A dos quarts de vuit del vespre

Sala d'actes de la Fundació Roca i Galès (c. Aragó, 281, 2n 2a de Barcelona)

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS - Revista *Cooperació Catalana*

Aragó, 281, 1r 1a • 08009 Barcelona • Tel. 932 154 870

cc@rocagales.cat www.rocagales.cat

 facebook.com/fundacio.rocagales.5

Una llei per a les cooperatives del segle XXI

Xavier López García

Director general d'Economia Social i Cooperativa i Treball Autònom

La reforma d'una llei —en aquest cas la de cooperatives— per si sola, com a tot instrument jurídic, no és pas una garantia de creació de més cooperatives, i tampoc de creixement empresarial de les ja existents. És la incidència d'altres factors externs a l'àmbit normatiu i a la mateixa administració, allò que ha de contribuir a assolir aquests reptes. Tanmateix, una revisió acurada de la legislació pot afavorir el creixement empresarial i social de les cooperatives, incrementar la confiança de la societat en el model cooperatiu i, per tant, aconseguir que aquest sigui tingut en compte pels emprenedors a l'hora de crear una empresa.

La reforma de la Llei de cooperatives es produeix en un moment d'oportunitat per al cooperativisme. Justament ara emergeix la necessitat d'un nou paradigma empresarial, que pivotarà sobre la capacitat de l'empresa per a innovar, per a implicar les persones i per a cooperar en la generació de beneficis socials amb la comunitat on actua. En aquest nou context, el cooperativisme té prou tradició i experiència per a presentar-se com una opció renovada, moderna, flexible, eficient, i també competitiva, però des de la cooperació.

Transcorreguts més de deu anys des que es va aprovar la Llei, la nova realitat social i econòmica en què les empreses cooperatives han d'operar aconsella fer-ne una revisió a fi de configurar el marc jurídic cooperatiu català com un règim jurídic flexible amb diferents alternatives, de manera que cada empresa cooperativa pugui escollir la fórmula que s'adapti més bé a la seva realitat i la faci més competitiva en el mercat. En el marc d'aquest règim de flexibilitat, els objectius que s'impulsen amb la reforma de la Llei de cooperatives són els següents:

a) *Fomentar la creació de noves cooperatives i la consolidació de les ja existents*
És un objectiu de la reforma legislativa que pretén, no només fomentar la creació de noves cooperatives, sinó també ajudar a reactivar l'activitat econòmica de les ja existents i aconseguir-ne la consolidació. Per assolir aquest objectiu, la reforma proposa uns quants instruments: reduir el nombre mínim de socis exigint per a constituir una cooperativa (dos socis, en lloc dels tres actuals), simplificar la normativa per facilitar-ne el coneixement i l'aplicació; evitar rigideses en la regulació normativa que puguin frenar en el mercat el correcte desenvolupament de les societats cooperatives, i dotar la norma d'una flexibilitat més gran que reguli els aspectes fonamentals de l'activitat cooperativista i afavoreixi l'exercici de l'autonomia de la voluntat a favor dels socis en la regulació interna de les cooperatives, mitjançant els estatut socials.

b) *Reforçar les vies de finançament de les cooperatives tant a nivell intern com extern*

Una de les mancances que totes les empreses pateixen actualment rau en el finançament. Respecte a l'accés al crèdit, les cooperatives tenen les mateixes dificultats que la resta d'empreses. Ara bé, les cooperatives disposen així mateix de la via del finançament intern mitjançant les aportacions, obligatòries i voluntàries, dels seus socis. Però la regulació actual no propicia que s'utilitzi amb totes les seves possibilitats. Cal, doncs, consolidar aquestes vies de finançament.

Per reforçar les vies de finançament, el projecte de reforma de llei preveu mecanismes per facilitar la incor-

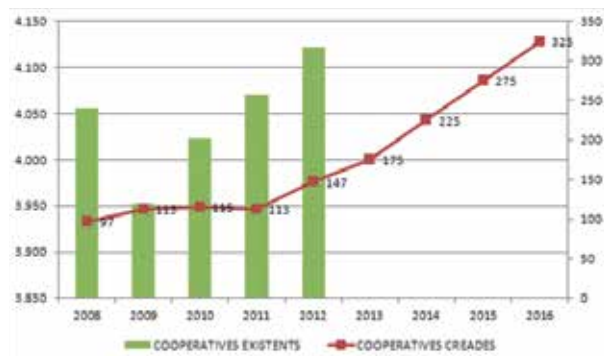

poració de nous socis i, especialment, potenciar la figura del soci col·laborador financer, que aporta només capital a la cooperativa.

c) *Millorar la gestió empresarial de les cooperatives*

Un dels objectius de la reforma és ajudar a millorar la gestió social i econòmica de les cooperatives i a modernitzar el funcionament dels seus òrgans socials per facilitar-los l'adaptació progressiva a les contínues exigències i oportunitats del mercat. Per aconseguir-lo, per mitjà de la reforma es revisa el règim jurídic de l'àmbit societari: s'obre la possibilitat de reduir el nombre d'acords que per imperatiu legal han d'anar a l'assemblea, es dona la possibilitat de professionalitzar l'òrgan d'administració, i es permet rebaixar el nombre preceptiu d'òrgans socials. Pel que fa al règim legal, es flexibilitzarà el règim de transmissió d'aportacions i es possibilitarà legalment la reactivació o transformació de cooperatives dissoltes i no liquidades. Un altre aspecte que convé subratllar és l'impuls que es vol donar a les noves tecnologies, tant en l'àmbit intern de funcionament de la societat cooperativa com en el de la relació d'aquesta amb el Registre de Cooperatives de Catalunya.

El Conseller Puig presideix el Consell Superior de la Cooperació l'octubre de 2013, que dona llum verda a la reforma de la llei.

Amb la reforma de la llei i el programa Ara_coop es preveu la creació de 1.000 noves cooperatives en el període 2013-2016.
Font: DGESCTA

d) Assolir un dimensionament més gran del món cooperatiu

Una altra oportunitat de millora que té la reforma és potenciar la cooperació empresarial com a eina per a optimitzar la concreció d'esforços a l'entorn cooperatiu, per a crear economies d'escala i per a fer més competitives cadascuna de les societats cooperatives.

Per realitzar aquest objectiu, la reforma preveu l'ús de nous instruments, com ara la revisió de la figura i les finalitats de les cooperatives de segon grau o la revisió i simplificació dels procediments de fusió, escissió i transformació. Així mateix, en l'àmbit dels convenis intercooperatius, es preveu que les operacions de subministraments o lliuraments de productes o serveis signats entre les cooperatives no es considerin operacions amb terceres persones, per tal que aquestes relacions comercials intercooperatives puguin gaudir dels avantatges fiscals corresponents, en la línia seguida per altres normatives cooperatives autonòmiques. Heus aquí, resumides, diverses propostes que conté la reforma prevista:

- Rebaixar el nombre mínim de socis de tres a dos.
- Introduir la cooperativa integral: diversos objectes i diversos socis (no deixar escapar cap oportunitat de negoci). A l'entorn rural, podrà ser anomenada cooperativa rural.
- Obrir la possibilitat que el soci col·laborador pugui aportar només capital, amb una limitació, òbviament, de la seva quota de participació social.
- Rebaixar la dotació obligatòria mínima del Fons de Reserva Obligatori

(FRO) i del Fons d'Educació i Promoció Cooperativa, però amb la previsió que, si es doten per sobre del mínim, també es podrà incrementar la imputació de les pèrdues al FRO.

- Permetre estatutàriament la repartibilitat de part dels fons de reserva obligatori, però mai amb caràcter retroactiu, és a dir, sempre dels que s'hagin constituït a partir de l'aprovació de la nova Llei.
- Reduir el nombre d'actes que ha d'aprovar obligatòriament l'assemblea general.
- Preveure la possibilitat d'incorporar al consell rector persones que no siguin socies; però, evidentment, amb una limitació de la seva participació social.
- Permetre que estatutàriament s'atribueixin a l'òrgan d'administració competències que sempre havien estat atribuïdes per llei a l'assemblea general, com ara la constitució de cooperatives de segon grau o l'admissió d'aportacions voluntàries al capital.
- Obrir, a les cooperatives de dos a deu socis, la possibilitat de decidir estatutàriament que el seu òrgan d'administració pugui ser un administrador únic o dos de solidaris o mancomunats (sempre socis que facin activitat cooperativitzada).
- Ampliar la definició legal de l'objecte de les cooperatives de segon grau i permetre que empresaris individuals puguin ser-ne socis.
- Possibilitar la reactivació de cooperatives dissoltes, així com el fet que cooperatives dissoltes o desqualificades administrativament puguin participar en processos de fusió per garantir la continuïtat de l'empresa.
- Establir de manera expressa que les operacions de subministraments, lliuraments de productes o serveis entre cooperatives signants de convenis intercooperatius no es considerin operacions amb terceres persones.

Pel que fa a la simplificació i la reducció de càrregues, es proposen les mesures següents:

- Eliminar la necessitat d'escriptura pública i inscripció registral per als convenis intercooperatius.
- Eliminar l'obligació de l'existència d'un informe d'expert independent

per a fixar la vàlua de les aportacions no dineràries.

- Eliminar, per a les cooperatives de segon grau, l'obligació d'auditar els comptes anuals.
- Permetre substituir la publicació al DOGC i en un diari de gran difusió per la comunicació personal als socis i creditors quan es realitzen operacions societàries.
- Eliminar l'obligatorietat de la figura de l'interventor de comptes; i, si es vol tenir, permetre que sigui una persona no sòcia amb els coneixements necessaris.
- Permetre la creació i la inscripció registral de la pàgina web corporativa per a poder convocar l'assemblea general i fer altres comunicacions als socis.
- Introduir un glossari que contribueixi a acostar el llenguatge i els conceptes tècnics específics del món cooperatiu al coneixement general i simplificar els conceptes.

El nou marc normatiu cooperatiu que s'impulsa no pretén imposar un model únic, sinó obrir un ventall de possibilitats perquè sigui la cooperativa aquella que, per mitjà de la voluntat autònoma dels seus socis concretada en els seus estatuts socials, s'autoreguli decidint quina de les diferents possibles s'adapta més bé a la seva realitat, i tot això des del respecte als principis que caracteritzen la fórmula cooperativa i, en general, l'economia social. La cooperativa és una empresa de propietat compartida i de gestió democràtica. I cal destacar que, com a empresa, constitueix una entitat organitzada que funciona en el mercat i que, per tant, ha de vetllar per ser competitiva si vol servir eficaçment els seus socis. Amb les propostes de reforma en curs d'aquesta Llei, que ja han comptat amb la participació del sector i que encara poden incorporar millores durant el tràmit parlamentari, tenim una ben bona oportunitat per a renovar el cooperativisme, per a fer-lo més atractiu per als nous emprenedors, per a dotar les empreses de més instruments que les ajudin a millorar la gestió empresarial i social, i per a facilitar les cooperacions empresarials i el creixement. ■

"Cooperatives per emprendre"

9.00 h Benvinguda i inauguració

Joan Josep González, President de la Fundació Roca i Galès

Virginia Ferrer, Comissionada per a Participació, Ocupabilitat i Emprenedoria Social-UB

9.30 h "Present i futur del moviment cooperatiu"

Pere Ribas, soci fundador de Calidoscoop, SCCL

10.30 h "Social Innovation for Communities solucions innovadores amb impacte social demostrat"

Jordi Juanós, UpSocial

11.30 h Pausa cafè

12.00 h "Gestió democràtica i civisme a l'esport"

Rosend Sanglas, periodista

13.00 h Taula-col·loqui amb empreses cooperatives: experiències, recursos per l'emprenedoria i les cooperatives d'activitats empenedores

Marc Rosselló, responsable de socis i de projectes de Som Energia

Ana Álvarez, sòcia fundadora de Calidoscoop, SCCL

Moderador: Jaume Valls, Director de la Càtedra d'Emprenedoria-UB

14.00 h Cloenda

Xavier López, Director General d'Economia Social i Cooperativa i Treball Autònom

Elisenda Paluzie, Degana de la Facultat d'Economia i Empresa-UB

Dimarts 5 de novembre de 2013

Facultat d'Economia i Empresa de la UB

Aula Magna 696, Av. Diagonal, 696, Barcelona

Per a més informació i inscripcions:

xarxaempren@ub.edu

Organitza:

Amb el suport i patrocini de:

En el marc de:

Amb la col·laboració de:

Emprenedoria a les cooperatives agràries

Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya

La motivació per la feina, l'interès per la innovació i la voluntat de cooperar són els valors que inspiren els cursos de formació específics per a joves emprenedors que la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) promou des de l'any 2006, en col·laboració amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.

Els emprenedors són les persones que fan de la innovació el seu aliat i el seu instrument per a dur a terme iniciatives. Per aquest motiu, i perquè el sector agrari necessita emprenedors que siguin motor de canvi, la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya col·labora el projecte de formació en emprenedoria per a joves emprenedors del sector agrari i/o agroalimentari. El projecte de formació de joves emprenedors es desenvolupa actualment amb força èxit. Es dirigeix a joves de diferents sectors, i molts d'ells ja hi aporten la seva energia participant en els consells rectors de les cooperatives de les seves zones respectives.

Alguns dels aspectes més ben valorats del projecte són la cohesió que es genera en els grups d'alumnes i l'aparició de sinergies i projectes conjunts entre els joves, fruit de la seva interacció. En aquest sentit, la FCAC vetlla perquè dins el programa formatiu de les emprenedories es tinguin presents la cooperativa i la seva estructura com a possibilitat real per a desenvolupar els diferents projectes i dur-los a terme.

L'objectiu dels cursos d'emprenedoria és aportar els coneixements i les experiències necessàries perquè els joves emprenedors desenvolupin els seus projectes amb garanties de futur. La formació es fonamenta en un total de dues-centes vuitanta hores lectives, distribuïdes en quatre àmbits: habilitats personals, gestió tecnicoe-

ARXIU

conòmica, sectorial i gestió empresarial. La metodologia d'aquests cursos és dinàmica i es basa en la participació d'experts especialitzats en cada àrea, la realització de visites tècniques i la creació de grups de treball, que faciliten i promouen l'intercanvi d'experiències.

Un cop finalitzada cada emprenedoria, es té en compte la possibilitat d'organitzar seminaris específics que permetin tractar els aspectes específics en els quals no s'ha pogut aprofundir, i alhora mantenir el contacte del grup i la generació de sinergies.

Heus aquí les emprenedories que es porten a terme des de l'any 2006:

Emprenedoria	Seu	Realització
Porcicultura (pilot)	ECA Tàrraga	2006-2008
Fructicultura	ECA Alfarràs	2008-2009
Viticultors-celleristes	ECA Empordà (Monells)	2008-2009
Viticultors	ECA Mas Bové (Reus)	2008-2009
Porcicultura	ECA Tàrraga	2009-2010
Olivicultura	ECA Borges Blanques	2009-2010
Viverisme	ECAF Santa Coloma de Farners	2009-2010
Producció agrària ecològica	CECA Manresa	2010-2011
Fructicultura	ECA Empordà (Monells)	2011-2012
Vaquí de llet	IMPEVIC	2011-2012
Fructicultura	ECA Alfarràs	2011-2013
Vaquí de llet	ECAF Santa Coloma de Farners	2012-2013
Conreus herbacis	ECA Tàrraga	2012-2013
Olivicultura	ECA Amposta	2012-2013

És important que, precisament en contextos com l'actual, es conegui i valori el model empresarial cooperatiu i les seves experiències d'èxit.

Actualment estem treballant per a iniciar una nova emprenedoria del sector hortícol·la. Ja s'ha fet una primera aproximació al sector i es preveu poder iniciar-la al novembre. Aquesta emprenedoria en horticultura s'impartirà a la seu de l'Oficina Comarcal del DAAM, ubicada al Mercat de Flor de Vilassar de Mar.

L'hortícol·la és un dels sectors als quals encara no havíem fet arribar la formació en emprenedoria. I estem especialment il·lusionats que sigui una experiència reeixida. El DAMM i la FCAC col·laboren,

també, en la realització de la jornada anual d'emprenedoria agroalimentària de Catalunya, de la qual enguany se celebrarà la segona edició. Aquesta jornada està oberta a tots els joves que participen o han participat en les emprenedories. El format de l'acte s'articula en dues parts: una ponència inicial que serveixi d'estímul als joves fent-los obrir la ment a noves formes d'afrontar els seus projectes particulars, i una segona part en la qual s'exposaran uns quants projectes dels emprenedors formats a les emprenedories.

La participació de la FCAC en aquest acte està especialment pensada perquè la veu de les cooperatives i els seus socis sigui visible i valorada pels joves del sector agrari.

La intenció de la FCAC és donar a conèixer al públic en general el projecte de formació de joves emprenedors en el sector agrari impulsat conjuntament per DAAM i FCAC. En aquest sentit, hem participat els dos últims anys en el Saló BizBarcelona. El saló BizBarcelona té com a

finalitat ajudar emprenedors i empresaris a accelerar l'engegada de nous negocis i a impulsar el creixement de pimes ja existents. És per això que, des de la FCAC hem volgut fer arribar a aquest saló la nostra veu, tant sectorial com empresarial. Hem exposat iniciatives d'emprenedoria i innovació de les cooperatives agràries i dels seus socis i hem volgut representar a la fira el sector agrari i cooperativista. De la mateixa manera, hem volgut acostar la fira als alumnes i exalumnes de les emprenedories, com una font d'informació i recursos per als seus projectes empresarials. Enric Dalmau, cap de branca de formació de la FCAC, considera important participar en iniciatives diverses que fomentin l'emprenedoria i la innovació de les cooperatives agràries i dels seus socis, sobretot quan la finalitat d'aquestes iniciatives és ajudar a emprenedors i empresaris a posar en funcionament nous projectes. És important que, precisament en contextos com l'actual, es conegui i valori el model empresarial cooperatiu i les seves experiències d'èxit. ■

Mondragon referma la seva confiança plena en el model cooperatiu

Corporación Mondragon referma la validesa i la fortalesa del seu model cooperatiu, que es basa en el protagonisme de les persones i la solidaritat i que ha permès, no tan sols desenvolupar del seu conjunt de cooperatives, sinó també convertir-lo en una referència del treball en cooperació. Així mateix, en la seva condició de primer grup industrial basc i desè en el rànquing de les principals empreses espanyoles, ratifica el seu compromís amb l'activitat empresarial i amb l'ocupació. Avui el Grup contribueix a crear el 3,2% del PIB del País Basc i el 7,4% del PIB industrial. A més, aporta el 3,5% de l'ocupació total a la Comunitat Autònoma Basca i el 8,4% de l'ocupació industrial. Les seves exportacions suposen el 12,2% del total de les que fan el conjunt de les empreses basques, i el 10,7% de les inversions industrials d'aquesta Comunitat Autònoma.

En l'actualitat, l'activitat de Fagor Electrodomèstics representa el 8,1% de les vendes del conjunt de les cooperatives.

Aquestes dades confirmen la validesa i l'eficàcia del model cooperatiu en un context de crisi generalitzada que comporta una forta destrucció de llocs de treball.

Mondragon té actualment 289 entitats, 110 de les quals són cooperatives, i dóna feina a 80.321 persones (el 42% al País Basc, el 40% a la resta d'Espanya, i el 17% al mercat internacional). D'aquestes, 36.963 desenvolupen la seva tasca a l'àrea industrial, 39.839 a la de distribució, 2.486 a la financera i 1.033 a la del coneixement.

L'aposta de la Corporación per la recerca i la innovació queda reflectida en els seus quinze centres tecnològics, en els 2.096 investigadors que hi treballen, i en la inversió de 160 milions d'euros en R+D+i que va fer el 2012. Actualment participa en 91 projectes internacionals relacionats amb R+D i té en propietat 564 famí-

C.M.

lies de patents d'invenció.

A aquest conjunt de cooperatives autònomes i jurídicament independents, agrupades a la Corporación Mondragon, s'hi uneixen una sèrie de mecanismes de solidaritat que enforteixen cadascuna de les cooperatives pel fet de formar part del conjunt.

Aquests mecanismes de solidaritat funcionen des de l'origen i serveixen de suport per a l'engedada de programes d'internacionalització i innovació de les cooperatives, desenvolupament de noves activitats i ajudes a cooperatives amb dificultats.

Mondragon integra empreses capdavanteres en sectors industrials fortament diversificats, com ara màquines eines, elevació, béns de consum, components industrials, automoció, consultoria, o construcció. En el cas de Fagor, cal dir que no és només una marca associada al sector d'electrodomèstics, sinó també l'ensenyia comercial de diverses activitats industrials capdavanteres en sectors com ara els de l'automoció, el dels components electrònics o el dels béns d'equip.

La seva vocació per la formació queda palesa a la Universitat Mondragon (Mondragon Unibertsitatea), que està especialitzada en àmbits de gestió i

innovació empresarial, així com en els seus quinze centres tecnològics, on treballen més de mil persones.

Aposta estratègica

Mondragon ha dissenyat un full de ruta per al quadrienni 2013-2016 en el qual s'afirma que el principal repte és transformar el teixit empresarial accelerant el procés de transició cap a sectors i mercats de més valor per generar negocis rendibles i sostenibles i ocupació de valor afegit.

Aquest objectiu girarà a l'entorn de cinc estratègies clau de futur: el dimensionament de les activitats adaptat als mercats per ser competitiu, la internacionalització, la innovació per a la promoció de noves activitats en sectors de futur, la intercooperació entre empreses del Grup per oferir solucions globals, i l'aposta pel model cooperatiu.

La Corporación referma la seva confiança plena en el model cooperatiu i l'aposta per reforçar la competitivitat de les seves empreses en el mercat global, i transmet un clar missatge de compromís i responsabilitat envers les seves persones i la societat.

www.mondragon-corporation.com ■

Efectes econòmics de la primera aplicació de les normes sobre aspectes comptables de les cooperatives adaptades al PGC 2007

Ramon Bastida

Coordinador del Servei d'Estudis i Projectes (SEP) de la Fundació Roca i Galès i professor de la Universitat Pompeu Fabra

Des de l'1 de gener del 2011, les cooperatives han d'aplicar l'Ordre EHA/3360/2010, que inclou les normes sobre aspectes comptables de les societats cooperatives, per a elaborar els seus comptes anuals. Aquestes normes han estat adaptades al Pla general de comptabilitat (PGC) del 2007 per l'Institut de Contabilidad y Auditoría de Cuentas (ICAC), i per tant, segueixen les directius que estableix la normativa comptable internacional.

Segons les normes comptables adaptades, el capital social cooperatiu reemborsable s'ha de considerar com un passiu o un instrument financer compost, en lloc d'un instrument de patrimoni. Aquest canvi en la classificació del capital social cooperatiu ha tingut conseqüències importants en la situació econòmicofinancera de les cooperatives. El treball que hem fet pretenia analitzar l'impacte de la primera aplicació de les normes comptables adaptades en la situació patrimonial i econòmica de les cooperatives. La primera aplicació d'aquestes normes comptables ha tingut lloc en els comptes anuals del 2011. I ha estat d'aplicació obligatòria per a les més de vint-i-dues mil cooperatives que desenvolupen la seva activitat a Espanya. Per realitzar aquest treball hem analitzat una mostra aleatòria de noranta-vuit cooperatives que presenten comptes anuals auditats al Registre Central de Cooperatives de Catalunya. Abans d'iniciar aquest treball, su-

posàvem que els principals efectes de l'aplicació de la NIC 32 a les cooperatives es concretarien en una disminució del capital social, un augment de l'endeutament i una pitjor imatge de solvència de les cooperatives. En aquest sentit, l'anàlisi comparativa de les dades comptables obtingudes abans i després de l'aplicació de la NIC 32 ha confirmat les hipòtesis inicials. Hem pogut comprovar que els efectes més importants s'han produït a les partides que formen l'estructura financera de les cooperatives. S'ha produït una disminució en el capital social, que s'ha situat entre el -28,8% de les cooperatives que han adaptat els seus estatuts, amb la incorporació de limitacions al reemborsament de les aportacions de capital (vegeu el Decret Llei 1/2011), i el -60,16% de la resta de cooperatives. També s'ha produït un augment de l'endeutament, que s'ha situat entre el +7,85% de les cooperatives que han adaptat els estatuts i el +2,08% de la resta de cooperatives. Diversos investigadors i professionals de l'àmbit cooperatiu preveïen que l'aplicació de les

normes comptables adaptades al PGC 2007 suposaria una disminució important de les ràtios relacionades amb la solvència de les cooperatives. Els resultats del treball han confirmat aquestes previsions, ja que tant la ràtio de solvència com la resta de ràtios han empitjorat amb l'aplicació de les normes comptables adaptades. En el cas de la ràtio de solvència, hem comprovat que la seva disminució és de -7,82% a les cooperatives que han adaptat estatuts, mentre que és de -2,08% a la resta de cooperatives.

S'ha de tenir en compte que la disminució d'aquesta ràtio és causada per un augment del passiu total, que és el resultat de la reclassificació del capital social reemborsable del patrimoni net al passiu. Això significa que aquests nous passius tenen una naturalesa singular, ja que hauran de ser retornats als socis només en el cas que demanin la baixa de la cooperativa. I aquesta disposarà d'un termini per a reemborsar el capital als socis. És per això que creiem que la disminució de la ràtio de solvència no reflecteix correctament l'evolució de la solvència. La ràtio de solvència la utilitzen habitualment les entitats financeres per decidir si una empresa ofereix prou garanties per a concedir-li finançament. En aquest sentit, caldria tenir en compte que una interpretació equivocada dels resultats de la ràtio de solvència per part de les entitats financeres pot tenir conseqüències negatives per al finançament de les cooperatives. ■

El meu Max Cahner

Un català de pare alemany (Max Emanuel Cahner i Bruguera) i mare madrilenya de Lavapiés (Maria del Sagrari García Fuertes)

Esteve Puigferrat i Aguilar

El 1980 va venir a fer la crida de l'Aplec de Lurdes i el Castell, a Tona, i en la seva intervenció ens va confessar que era el seu primer acte institucional des de què l'havien nomenat Conseller de Cultura.

Més endavant acompanyat de la presidenta de la Fundació Roca i Galès, la Sra. Núria Esteve, el vam visitar a la redacció del diari Avui essent ben atesos però una de les coses que li demanàvem en la primera d'aquestes visites era aquella pàgina que periòdicament es parlava de temes de cooperatives. Mireu: – va dir-nos- la falta de continuïtat d'escrits vostres ha fet que retalléssim l'espai, per la qual cosa, ara només teniu mitja pàgina. Si compliu amb la mitja pàgina més endavant en podem tornar a parlar...

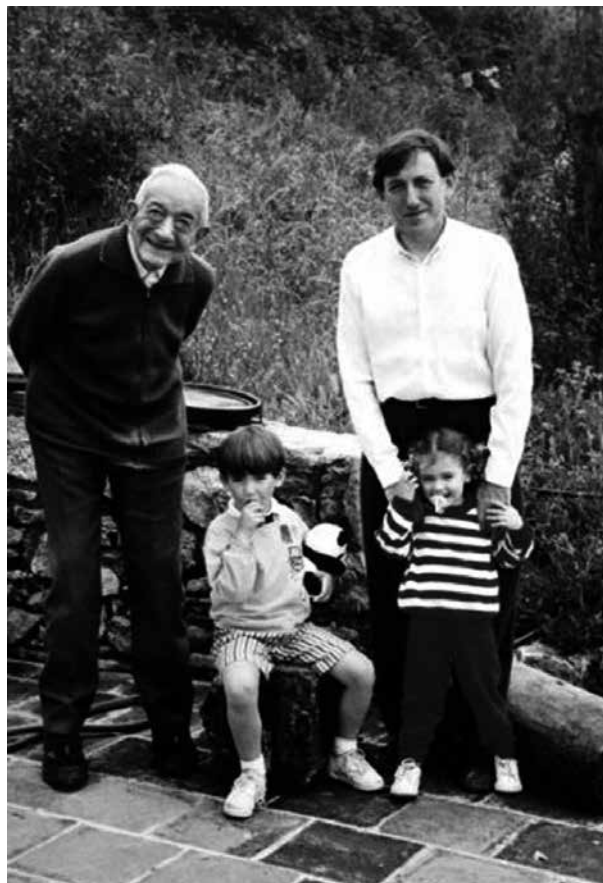
En la segona visita, va ser una assemblea en la què menys de setanta persones vàrem decidir que els capitalistes passàvem a tenir una pesseta per cada milió aportat.

A la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de la que en va ser Rector en dues etapes, del 1985 al 1987, i del 1992-1994 hi venia amb la família, dona, nen i nena.

Com sempre a la UCE com en totes les altres institucions en què ell va participar hi va deixar la petjada.

El dia 16 d'octubre en el tanatori de Les Corts, vaig poder donar el condol a la seva família, que no havia vist des de feia una vintena d'anys.

Adéu amic! ■

A la UCE com en totes les altres institucions en què ell va participar hi va deixar la petjada.

Max Cahner i els seus fills amb Joan Corominas a Beget (1992).

Molt agraït al poble de Tona per haver-me
deixat participar en aquest Aplec a Santa Ma-
rie del Llanç i el Castell de Tona. Tona és cap-
davantera en la defensa de les tradicions populars i
de la catalanitat i un exemple per tot Catalu-
nya. Vint-i-un de maig de 1980

Max Cahner

L'escola com a estructura d'estat

Santos Hernández

La gent de l'Assemblea Nacional Catalana,

quan, en centres cívics, biblioteques públiques i associacions diverses, donem xerrades sobre el dret que el nostre poble té a decidir sobre el seu futur, solem fonamentar la nostre argumentació en aquests tres punts:

1r. Que Catalunya té una llengua i una cultura pròpies.

2n. Que aquesta llengua la parlem gent nascuda a Catalunya i gent nascuda fora d'ella, i que la nostra cultura, els nostres patrons de conducta actuals, la nostra manera d'enfocar la vida avui, s'ha format amb les aportacions de tot el nostre poble, constituït tant per gent nascuda a fora com a dins.

3r. Que tot aquest poble, nascut on hagi nascut, és, pel fet de viure a Catalunya, avui i des de fa molts anys, menystingut, i econòmicament explotat, pel govern d'Espanya. I l'enorme claredat amb la què es veu aquest tercer punt, sovint ens fa témer la possibilitat que pugui semblar que el nostre desig d'independència sigui motivat bàsicament per motius econòmics.

I no és així. I el nostre poble, avui, ho està demostrant a bastament al voltant de l'escola, que és un lloc magnífic per demostrar i publicar idees. A Catalunya, el rebuig a la llei Wert ha estat general a la comunitat escolar, en la qual incloc, com és natural, també els pares de l'alumnat. I aquest rebuig compta, a més a més, amb el suport del nostre govern. La llei Wert no serà aplicada a Catalunya. En tinc l'absoluta convicció.

Tanmateix, aquesta demostració s'està donant també a les Balears. La llei d'ensenyament que l'indigne govern Bauzà pretén imposar per decret també ha estat rebutjada per la comunitat escolar, fins i tot amb una vaga modèlica en la qual han estat actius tant el professo-

rat com les famílies de l'alumnat. Subratllem-ho: fins i tot contra el propi govern. I han tingut el suport immediat, des de Catalunya, de la creació espontània d'una caixa de resistència per cobrir les necessitats de tot aquest col·lectiu de docents que, en vaga, deixarien de cobrar els seus sous.

Moltes vegades, i des de fa molts anys, he mostrat la meua admiració pel conjunt del nostre professorat. Per la dedicació que apliquen a la seva tasca, per la consciència que tenen de la responsabilitat de la seva missió. Dedicació i consciència molt per damunt, em sembla, dels escassos respecte i gratitud que habitualment han rebut de la nostra societat. En aquest moment, a més a més, aquests col·lectius estan demostrant, a les Balears i a Catalunya, que la independència és en nosaltres una necessitat cultural, essencial.

Permeteu-me que comenti una característica nostra que ens és tan normal que ja ni ens adonem que la tenim. Jo he estudiat, a banda,

naturalment, de a Catalunya i a Espanya, també a Anglaterra, a França i a Itàlia, i tinc coneixement directe i proper dels sistemes educatius de Bèlgica i de Galícia i, en grau molt menor, del País Basc. Creieu-m'ho: enlloc, fora de la casa nostra, he trobat un país amb un sistema educatiu dirigit a aconseguir que tota la població escolar arribi a conèixer dos idiomes per igual. És a dir, que tothom domini dos idiomes de tal manera que puguin canviar de l'un a l'altre amb la facilitat en què ho fem nosaltres, si volem. I, moltes vegades, fins i tot sense adonar-nos-en. No deixem perdre la nostra esplèndida estructura escolar de la immersió lingüística. Esforcem-nos en continuar parlant, amb la màxima perfecció que ens sigui possible, aquestes dues llengües, que ja són nostres. I, a més a més, és clar, si podem, també l'anglès, i el francès, i l'alemany. Òndia, i el swahili, i el guaraní, i el xinès, per què no? Jo gosaria dir que no hi pot haver una llengua que no sigui meravellós de conèixer-la. ■

Donació de llibres

1. *Apoyo al crecimiento de las empresas*. Brussel·les: Dirección General de Empresas, 2002.
2. *Cooperativismo y desarrollo agrario*. Santa Cruz de Tenerife: Caja Rural Provincial de Santa Cruz de Tenerife, 1988.
3. *El crédito*. Lleida: Asociación de Expertos Cooperativos, 1990.
4. *El petróleo y la energía en la economía*. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco, 2008.
5. GADEA, Enrique. *Evolución de la legislación cooperativa en España*. Vitoria-Gasteiz: GSCE-EKGK, 1999.
6. GONZÁLEZ, Vicente. *Introducción a la teoría de producciones cooperativas*. Saragossa: Escuela de Gerentes, 1970.
7. *Juventud y cooperativismo*. Fuenlabrada: Comisión Interministerial para la Juventud, 1984.
8. *Las entidades voluntarias de acción social en España. Informe general*. Madrid: Fundación FOESSA, 2003.
9. *Les millors pràctiques de la política industrial en l'àmbit europeu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2006.
10. *Règim fiscal de les cooperatives*. Barcelona: IPFC, 1996.
11. SALINAS RAMOS, Francisco. *Temas cooperativos*. Madrid: Cáritas Española, 1982.
12. SÁNCHEZ, Esther. *Feminitzar el poder*. Barcelona: Fundació Josep Irla, 2010.
13. *¿Sirve la formación para el empleo?* Madrid: CES, 2000.
14. TRENTIN, Bruno. *Canvis i transformacions*. Barcelona: CTESC, 2005.
15. VIÑES FIESTAS, Helena. *La responsabilitat empresarial: una resposta rendible*. Barcelona: CTESC, 2005.

■ La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.

■ Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els 5.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.

■ Segueixen arribant nous llibres, i a fi d'obtenir l'espai necessari, hem cregut oportú fer una reestructuració de la biblioteca, retirant les obres de les quals disposem més d'un exemplar, i d'aquelles que no tracten específicament dels temes sobre els quals estem especialitzats.

■ Cada mes, la biblioteca de la Fundació Roca i Galès publicarà a Cooperació Catalana un llistat de quinze títols d'aquest tipus de material.

■ Aquests llibres podran ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.

■ Com obtenir aquests llibres:

- Cal demanar-los per telèfon o per fax a la bibliotecària en horari de la biblioteca.
- Durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
- Els llibres s'hauran de recollir a la Fundació Roca i Galès i prèviament s'haurà d'omplir una fitxa amb les dades personals.
- En cap cas no es podrà fer un ús comercial del material obtingut.
- Les peticions seran ateses per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DE LA

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Horari:

dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.

dimarts i dijous de 16 a 19 h.

Telèfon: 93 215 48 70

Fax: 93 487 32 83

a.e.: biblioteca@rocagales.cat

www.rocagales.cat

La Biblioteca de la Fundació Roca i Galès ha rebut de nou una extensa donació de llibres de temàtica cooperativista, economia social, medi ambient i altres, que ha incorporat als seus fons. Tot i això, té un considerable romanent que posa a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades. Cal convenir dia i hora amb la bibliotecària per venir a triar-los.

Retalls

Elisenda Dunyó

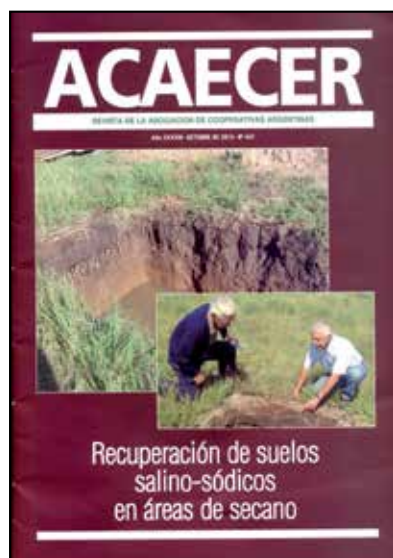
ALTERNATIVAS ECONÓMICAS

Núm. 7. Octubre del 2013. Barcelona

contacto@alternativaseconomicas.coop
www.alternativaseconomicas.coop

Revista de periodicitat mensual i escrita en llengua castellana que està dividida en sis grans blocs. El primer, que es recull a la portada, inclou els títols següents: “Els sous se’n van en la llum, el gas i l’aigua”, en el qual l’autora dóna a conèixer un estudi que diu que les despeses fixes de l’habitatge s’enduen la major part del sou i que això ha fet baixar el pressupost reservat a alimentació; “El pols del consum familiar continua sent feble”; Només a Dinamarca i Malta la benzina és més cara. De la secció “Panorama econòmic” destaquem l’article “Blindar les pensions... o els comptes”. L’entrevista la fan a la presidenta de Greenpeace Espanya. Un dels articles que trobem a l’apartat “Anàlisi” és: “Els reptes del medi ambient i la regulació pública”. El segueix la secció d’informació cultural, que inclou un apartat de llibres, revistes, cinema i cooperatives, amb les notícies següents: “Cinc socis se sumen a Alternativas Económicas” i “De indignats a cooperativistes”.

Cal fer un esment especial del Dossier, titulat: “Alternatives a la banca tradicional”, en el qual s’agrupen una sèrie d’articles molt interessants que fan referència a les cooperatives de crèdit, els bancs cooperatius, les finances cooperatives, la banca ètica, etc. En destaquem els següents: “L’única banca que creix amb la crisi”, article en el qual s’afirma que uns quatre mil bancs cooperatius han ajudat a suavitzar la crisi i que les cooperatives de crèdit han guanyat, en quatre anys, cinc-cents mil socis; a l’article “Laboral Kutxa i Cajamar, les dues «potències»”, es defineixen i s’analitzen les dues entitats i s’afirma que Laboral Kutxa reflecteix l’aplicació més pura de l’esperit cooperativista. A “Els bancs cooperatius han augmentat el crèdit” es reflecteix en xifres un augment de clients al llarg dels anys de crisi econòmica. I l’article “Finances i cooperatives” analitza les cooperatives i conclou que són empreses amb una gran resiliència. ■

ACAEER

Núm. 447. Octubre del 2013. Buenos Aires (Argentina)

atencionalcliente@acacoop.com.ar
www.acacoop.com.ar

Revista publicada per l’Associació de Cooperatives Argentines, escrita en llengua castellana i de periodicitat mensual. La majoria d’articles estan dedicats al tema agrari i ramader, com es pot veure al sumari. A “Recuperació del sòl salí sòdic en àrees de secà” s’explica que a l’Argentina, només a les zones humides, subhumides i semiàrides, s’estima que hi han prop de 17 milions d’hectàrees de sòls afectats per processos de salinització; i es parla de solucions per a la possible recuperació d’aquestes terres. A l’article “Cooperiasis: una parasitosis emergent a hivern” s’informa del problema d’aquest paràsit a la ramaderia i de com tractar-lo. A “Aromáticas de nuestra tierra” s’explica la iniciativa d’unes persones que han agrupat la producció familiar d’una zona del país per poder compartir avantatges en molts aspectes. Els títols següents són: “El agro en el país y en el mundo”, “La FAUBA va definir els millors ambients per a la soja a l’Amèrica del Sud”, “Propostes per a millorar el cultiu del gira-sol al sud-oest de Buenos Aires”, “A l’hora dels rostits, un aplaudiment pels vins”. La revista també inclou un article tècnic, una extensa entrevista a una mestra que va estar vinculada a l’ensenyament i a una cooperativa. I acaba amb un article d’esports que és dedicat a la selecció argentina i que parla de Messi. ■

L'HEM FETA GROSSA

**DESTINA
ELS BENEFICIS A
PROGRAMES
PER A LA INFÀNCIA
A CATALUNYA**

**SORTEIG
31 DE DESEMBRE**

**1r PREMI
100.000€
PER CADA
BITLLET DE 5€**

facebook.com/lagrossacat
twitter.com/lagrossacat

LOTERIA DE CATALUNYA

Tria-la
Tots hi guanyem

GROSSA
CAP D'ANY

